

Z+46 o fokus ko terne Roma ki Švedska, 80 berša palo o samudaripen.

Ko koncentraciono logoria ko samudaripen, o Roma hine tetovirime e slovaja „Z” kombinirimo broencar, so hine jek kotor asi sistematikani dehumanizacia kote so o manuša hine pretvorime ko broja. O znako Z tano simboli aso kalo periodi ki Romani istoria hem setinčeri ko progonstvo hem genocidi upro Roma.

Sar i tano amendže e terne romenge ki Švedska avdive? So čerdža odoja istorija amencar ko amaro dživdipe? Save misle hem sune isi amen?

Kotar odova mangaja te vačera akale izložbaja aso o roma hem o terne roma. +46 tano o pozivno broj andi i Švedska hem ko amare redia isi amen štar terne Roma ando trin razno Švedsko gradia, amen istražinaja so amenge značini anticiganizam hem sar odova utečini ko amare životno uslovja.

Anticiganizam tano jek vrsta rasizam temeljimo ko predrasudja upro o Roma. Ko but thana ki Evropa e Romengere pravja tane

but puti tiknjarde sar soj i edukacija, buti, stanuibje hem sastipaskoro arakhibe.

Ando o 2000 to berš o Roma tane priznaime sar jek ando o Švedsko nacionalno minoritetia hem odolea isi amen zakonikane pravja.

O Roma na pripadinena samo ki jek etničko grupa, ola tane buteder grupe so isilen zaedničko poreklo. O lolo trkaljako ki romani zastava simbolizirini o but baro phiribe kotar i Indija. Mada amen isiamen kali istorija, amen o Roma garadžam jek zoralo identiteti hem ponos asi amari kultura.

Ki romani čhib o lafi „rom” značini manuš.

ELIN BENGTSSON

20 BERŠ

Ked hijumle tikni me nadžanljum but kotar mli romani istoria. Ama sar tinejdžerka počmijum te angažirinama ko jek romano foreningo hem odothe dobijum mogućnost te sikljivav but poviše. Me počmijum te ovav ko but aktivitetija hem sostanokia hem osetijum kaj me bariljum kotar odova. Akana me mangava te ovav aktivno hem te čerav te dža angle te šaj javera terne roma te ovel olen isto mogućnost. Osetinava kaj but šukar te šaj me te vazdav te džal angle i romani kultura hem istoria. Me isto mangava te širinač džanibe ando so o roma doživije ked hine o samudaripen, hem me mangava te produžinav te vačerav odolestar.

Me mangava te ovav jek glaso mle narodose hem te sikavav mli kultura ko jek društvo kote so amen but puti bisterdžovaja. Me mangava te dav mandar te kerav jek pravredno budočnost, kote so amen o roma hijam jek čačutno kotor andi Švedsko istoria hem budučnost.

Mle bučaja me mangava javera te haljoven o zoralipe hem o dukha so hine amare narodo. O ponos amare kulturake hem čhibjake, ama isto i borba so hijam prisilime te čera te šaj te ova šunde ando javera manuša. Mlo cili tano te činava o predrasude, či te šaj o romane generacie so avena te oven ponosno ko odova koj tane ola hem kotar avena.

ANABELLA KATIC

17 BERŠ

ANTONIA DUȚĂ

21 BERŠ

”

Me hijum bijandi ki Rumunia hem selijumpe ki Švedska ked hinema 13 berš. Me na vačerava romane. Me džanava kaj mlo poreklo i kotar jek grupa roma so kerdže buti tekstileja hem svilaja. Me mangava te sikljovav buteder kotar mlo romano identiteti.

Mli buti vrtinipe ko iskustvo sar i tano te ove jek terni romani džuvli so osetini so mora te garavi plo etniciteti. Me čerdžum slike ando mlo bijando foro Göteborg, odola tane thana kote so me phirava hem kola so mange but značinena.

Me hijum finsko romani hem dživdinava ko Västerås. Me čerava buti romane inkludiribaja hem but managava mli buti so čerava amare romenge. Ked denama šansa te ovav ko jek projekti te pomožinav protiv o rasizam uvek vačerava kaj mangava, na odbinava!

Mlo teksti tano aso anticiganizmo ki Švedska hem kaj amen o roma mora te ova zaedno hem te damen dumo jek jekheske, te ova ponosno ko odova so hiam hem te damen inspiracia. Odova isto mangava te sikavav mle slikencar, kote so o roma ando razno grupe bešena jekajek hem ikerena jek javereskere vasta.

”

AILA SVART

23 BERŠ

Z+46 tano jek buti andi vladakiri zadača „te čhinaupe hem te ačhavipe o anticiganizmo”

so dijape e vladake aso ternengoro hem civilno društvengoro pučiba (MUCF).

O exhibicia si kerdo katar andě jekh thanesa kosa asocia Gemensamma Romska Internationella Förbund (GRIF).

I izložba producirija zaedno e foreningoja Gemensamma Romska Internationella Förbund (GRIF). Štar terne roma angažirime tane sar ambasadoria. Ola kerdže buti ko workshop te šaj te sikljoven i romani istoria hem te delinen misle hem iskustvia. Javera suradničko partneria, so pomožije džanibaja tano o Švedsko muzeum aso samudaripen, Forum asi dživdipaski istoria, Länsstyrelsen i Stockholm hem Radio Romano.

E ternengoro romano glaso tano važno te šaj te resa ko cili ko bišberšeskiri strategia aso romano inkludiribe, odole pherde cilea kote so jek rom so ka pherol 20 berš 2032 to ka ovel ole isto mogočnostia ko dživdipe sar jek so nane rom.

E izložbakoro vlasniko hem upravibe tano o GRIF. Ako mangena te len i izložba ki tumari komuna ja isitumen javera pučiba, kontaktirinen e šerutne aso GRIF aberdin.denaj@grif.se

Fotografi: George Grigoriadis
www.storytimeproductions.se

Skansirin o kodi aso bizo pare digitalno lejbe i izložba.

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällesfrågor

Andě jekh than kosa:

